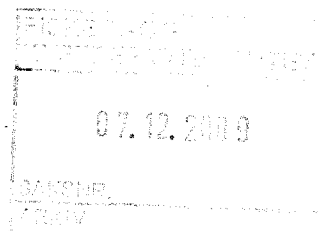

NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Det Kongelige Kyst- og Fiskeridepartement

Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Vår ref.: 521.0-2010

Deres ref.:

Hvalstad, den: 01.12.2009

Forskriftsutkast om kapasitetsøkning i lakse- og ørretproduksjon i 2010 – høringssvar

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) viser til høringsbrev fra Det Kongelige Fiskeri- og Kystdepartement (FKD) av 14.10.2009 vedrørende "høring om kapasitetsøkning lakse- og ørretproduksjon i 2010". NJFF ønsker å komme med følgende innspill.

Generelt

NJFF går sterkt imot at det gis anledning til å øke lakse- og ørretproduksjonen i 2010, og ber fiskeri- og kystministeren om å stanse tilbudet fra FKD om å "øke maksimal tillatt biomasse (MTB) på tillatelser til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret med 5 prosent, med unntak av i enkelte kyst- og fjordområder der dette ikke anses som miljømessig bærekraftig".

Av hensynet til villaksen, sjøørreten, miljøet for øvrig og ikke minst næringen selv, mener NJFF at det ikke er forsvarlig å utvide oppdrettsvirksomheten på nåværende tidspunkt.

For NJFF er det viktig at vi har en oppdrettsnæring som er bærekraftig og tar nødvendige hensyn til villaksen og miljøet for øvrig. Myndighetene har gjennom de senere årene tatt grep og lagt opp til tiltak for å medvirke til en ønsket og nødvendig utvikling innenfor oppdrettsvirksomheten. Dette har også medført at vi ser positive utviklingstegn på en del områder. Fiskerimyndighetens visjoner om 0-rømming er eksempel på et viktig og positivt bidrag til å sette alvorlige utfordringer på dagsorden på en klar og konstruktiv måte.

Likevel er det ikke grunnlag for å si at oppdrettsvirksomheten drives på en bærekraftig måte. Til det er utfordringene i forhold til næringen fortsatt for store og for mange. Disse utfordringene må under kontroll før det kan være aktuelt å vurdere ytterligere utvidelser av næringen. Rømming, lakselus og generelle miljøbelastninger er sentrale elementer som må tas ytterligere tak i før det kan åpnes for nye tildelinger.

På tross av et betydelig fokus på behovet for å sikre rammebetingelser for en bærekraftig oppdrettsvirksomhet, står næringen og villaksen fortsatt overfor store utfordringer.

NJFF viser til Fiskeridirektoratets brev til FKD den 20. juli 2009 hvor det står:

"Etter vår vurdering vil en generell kapasitetsøkning i 2010 øke usikkerheten og dermed risikoen for ikke å nå målene som er satt i bærekraftstrategien. Vår primære anbefaling er derfor å avvente ytterligere kapasitetsvekst i 2010 og bruke noe mer tid på å definere hvordan bærekraftmålene skal operasjonaliseres og overvåkes. På den måten vil både

næring og myndigheter ha bedre grunnlag for å sikre at fremtidig vekst skjer innenfor miljømessig bærekraftige rammer. Det vil også gi mulighet for å vurdere hvordan forutsetningene faginstansene angir som kritiske for videre vekst kan følges opp.

NJFF stiller seg bak denne vurderingen, og mener FKD som en selvfølge burde gjort det samme.

Det er også hevet over tvil at mer fisk i havet vil gi mer lus og potensielt mer rømming. Det er derfor uforståelig at FKD i en situasjon der en åpenbart ikke har full kontroll over luse- og rømmingsproblemene, initierer en mulighet for ytterlig økning i oppdrettsbiomassen.

Lakselussituasjonen kritisk

28. oktober 2009 gikk Mattilsynet ut med en bekymringsmelding om lakselussituasjonen. Det er registrert en tredobling i forekomsten av lakselus i september 2009 i forhold til tallene fra samme tid i fjor. Mens gjennomsnittlig antall rapporterte tilfeller av lakselusforekomster over tiltaksgrensen var ca 115 fra april til september i fjor, er antallet ca 280 for samme periode i år. I følge Mattilsynet rapporteres det også om økt følsomhet og forekomst av resistens overfor lakselusmidlene som de siste årene har vist seg effektive og blitt benyttet for å holde lakselusnivået i oppdrettsanleggene nede. Oppdrettere tar nå i bruk lusemidler som ikke er like effektive og som medvirker til at lusenivået stiger faretruende.

Gjennom sin null-visjon for rømming og arbeidet med Strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring, har fiskerimyndighetene tatt initiativ for å sikre en nødvendig utvikling av næringen. Samtidig forsetter man å legge til rette for videre ekspansjon av havbruksnæringen på tross av at faglige anbefalinger fra fagdirektoratene innenfor miljøforvaltningen og fiskerisektoren går i motsatt retning.

Vedtaket om å åpne for kapasitetsøkninger i etablerte oppdrettsanlegg, vil medføre en ytterligere forverring av dagens situasjon og bidra til en utvikling av næringen i motsatt retning av hva miljøstrategien legger opp til. Mattilsynets nye tall viser at lakselussituasjonen er ute av kontroll. Dette må etter NJFFs mening få klare konsekvenser for vedtaket om å åpne for å kapasitetsøkning i oppdrettsanleggene.

Om økningen kommer

Om det allikevel skulle ende opp med at FKD gjennomfører den varslede økningen ønsker NJFF å gi et innspill til dette.

NJFF mener som tidligere nevnt at det faglig sett ikke er rom for å si at det er bærekraftig med noen utvidelser i MTB i noen områder i Norge i dag, og også at de geografiske områdene som unntas ny vekst i forskriften er for få og små. Absolutt hele Hordaland bør f.eks inngå i det geografiske området som unntas vekst. Av hensyn til villaksen og sjøauren finnes det ikke noen muligheter i noe geografisk område i Hordaland fylke for vekst i oppdrettsindustrien som ligger innenfor det høringsbrevet definerer som "Miljømessig bærekraftig". Det samme gjelder faglig sett for langt flere områder.

Nasjonale laksefjorder

Da ideen om å etablere de nasjonale laksefjordene og de nasjonale laksevasdragene ble fremmet av Villaksutvalget, var intensjonen at laksen skulle sikres "fri" passasje fra elv til hav og tilbake igjen. I utgangspunktet skulle disse fjordene være fri for oppdrett. Stortinget har gjennom sine vedtak i forbindelse med behandlingen av de to

stortingsproposisjonene om etablering og ferdigstilling av ordningen med nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag (St.prp.nr. 79 (2001 – 2002)/Innst.S.nr. 134 (2002 – 2003) og St.prp.nr. 32 (2006 – 2007)/Inst.S.nr. 183 (2006 – 2007)) i hovedsak åpnet for at etablerte oppdrettsanlegg i et større omfang enn det Villaksutvalget la til grunn for at ordningen skulle få tilsiktet effekt.

NJFF vil rette oppmerksomhet mot intensjonen bak vedtaket om nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag og det faktum at man her la vekt på å etablere et eget beskyttelsesregime for disse områdene:

”Beskyttelsesregimet for nasjonale laksevassdrag og laksefjorder skal sikre villaksen en særlig beskyttelse. Regimene åpner likevel for nye tiltak og aktiviteter dersom disse ikke medfører økt risiko for de laksebestandene som skal beskyttes. Regimene bygger derfor på den grunnleggende forutsetningen at summen av endringer i aktivitetene i vassdragene og fjordområdene over tid ikke skal medføre økt, men snarere redusert risiko for villaksen.” (St.prp.nr. 32 (2006 – 2007)).

Med dette som utgangspunkt, må det legges vekt på en dynamisk tilnærming av den praktiske forvaltningen som til enhver tid tar høyde for ny kunnskap og høster av erfaringer gjort underveis. Ledetråden må være den grunnleggende forutsetningen om at de totale belastningene ikke skal medføre økt, men snarere redusert risiko for villaksen. For å kunne ivareta denne intensjonen, er det helt avgjørende at beskyttelsesregime blir dynamisk. Man må altså ha fokus på å ligge i forkant av utviklingen, ikke legge opp til et regime for et beskyttelsesregime i disse viktige områdene som innebærer at man i realiteten ligger på bakfot allerede fra starttidspunktet.

I dag er realiteten at det aldri har vært så mye oppdrettsfisk av anadrome arter i de nasjonale laksefjordene som nå. Regimet har gitt rom for økning innenfor de etablerte konsesjonene. I tillegg er det etablert oppdrett av marine arter innenfor de samme områdene. Det er helt opplagt at den samlede belastningen fra oppdrettsnæringen har økt i en rekke av de aktuelle områdene. Dette vil rimelig nok forverres ved en ytterligere økning av biomassen i nærhet til NLF, noe NJFF mener er i klar strid med hovedintensjonene med ordningen.

NJFF mener, i tillegg til de særskilte NLF, at det generelt sett er et stort behov for å se nærmere på hvile områder som bør unntas fra å tillates en 5%-økning dersom en mot bedre faglig vitende allikevel går inn for å gjennomføre den.

Vennlig hilsen
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND

Øyvind Fjeldseth
Fiskekonsulent